

20 Νοεμβρίου, 1991

[Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΑΛΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση,

(Υπόθεση Αρ. 1011/90).

Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Κατανάλωσης — Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1990 (Ν. 5/90) — Άρθρο 11(4)(γ) — Επαναπατρισθέντες Κύπριοι μπορούν να εισάγουν αδασμολόγητο όχημα — Προϋπόθεση — Δεκαετής μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό — Μόνιμη εγκατάσταση αποτελεί την πραγματική εγκατάσταση σε ένα τόπο με την πρόθεση ο τόπος αυτός να αποτελεί τη μόνιμη κατοικία — Η κτήση άδειας για παραμονή απεριόριστης διάρκειας από τη χώρα του εξωτερικού δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη υπολογισμού της δεκαετούς εγκατάστασης — Παραμονή μόνο για εκπαιδευτικούς λόγους δεν αποτελεί μόνιμη εγκατάσταση.

Ουσιαστικό θέμα προς συζήτηση στην παρούσα υπόθεση ήταν κατά πόσο η δεκαετιάρχη παραμονή του αιτητή στο εξωτερικό πληρούσε ή όχι τις προϋποθέσεις του άρθρου 11(4)(γ) του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1990 (Ν.5/90). Οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν πως στήριξαν την απορριπτική απόφασή τους στο γεγονός ότι η παραμονή του αιτητή στην Ελλάδα είχε ως σκοπό τις σπουδές του και ότι δεν εξασφάλισε ποτέ άδεια παραμονής στην Αγγλία. Επίσης όσον αφορούσε την παραμονή του στη Γαλλία ισχυρίστηκαν ότι δεν είχε ποτέ παραχωρηθεί στον αιτητή δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης ή Γαλλική υπηκοότητα όπως είχε δηλώσει.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

(1) Η παραμονή ενός προσώπου στο εξωτερικό δεν θεωρείται μόνιμη, αν αυτή γίνεται για εκπαιδευτικούς λόγους, όταν όμως η πρόθεση μετάβασης του στο εξωτερικό είναι για μόνιμη εγκατάσταση, τότε έστω και αν κατά τη διάρκεια της το άτομο αυτό σπου-

δάζει, η ιδιότητα της μόνιμης εγκατάστασης του δεν διαφοροποιείται σε προσωρινή.

5 Ο όρος 'μόνιμη εγκατάσταση' περιλαμβάνει δύο στοιχεία: ένα υλικό, την πραγματική δηλαδή εγκατάσταση σε ένα τόπο και την πρόθεση ενός προσώπου να έχει τον τόπο αυτό ως μόνιμη κατοικία για απροσδιώριστο χρονικό διάστημα. Το νοητό στοιχείο μπορεί να συναχθεί από το δικαστήριο αφού συνεκτιμηθούν όλες οι σχετικές περιστάσεις.

10 Όσον αφορά τη σχέση ανάμεσα στη μόνιμη εγκατάσταση και το καθεστώς διαμονής που επιτρέπει στο μετανάστη η χώρα που τον φιλοξένησε, ο χρόνος για τον υπολογισμό της δεκαετούς εγκατάστασης δεν αρχίζει να μετρά απαραίτητα από τη χρονολογία κτήσης άδειας για παραμονή απεριόριστης διάρκειας.

15 (2) Όσον αφορά τα γεγονότα της υπό εξέταση υπόθεσης, η εγκατάσταση του αιτητή στο εξωτερικό για συνεχή περίοδο που ξεπερνά τα δέκα χρόνια δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Ο χρόνος παραμονής του στο εξωτερικό είναι ενιαίος και έχει την απαιτούμενη συνέχεια. Οι επισκέψεις του στην Κύπρο κατά το διάστημα αυτό είναι ολιγοήμερες και αραιές, ο δε χρόνος των επισκέψεων του δεν συμπίπτει χρονικά με τη μετάβαση του από την Ελλάδα στην Αγγλία και μεταγενέστερα στη Γαλλία.

25 Αναμφίβολα ουδέποτε του επιτράπηκε η απεριόριστη παραμονή στην Αγγλία από τις Βρετανικές Αρχές, όμως το γεγονός αυτό δεν αλλοιώνει σε προσωρινή την πρόθεση του για μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό.

Όσον αφορά την παραμονή του στην Ελλάδα δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη μεταγενέστερη περίοδο, έστω κι αν ήθελε θεωρηθεί ότι η παραμονή του εκεί ήταν για σκοπούς σπουδών.

Επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς έξοδα.

30 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Michael v. The Republic (1986) 3 CLR 2067

Matsas v. The Republic (1985) 3 CLR 54

Constantinides v. The Republic (1988) 3 CLR 2375

Δημοκρατία ν. Λακαταμίτη (Α.Ε. 843, ημερ. 25/4/89)

35 *Μαλακουννίδης ν. Δημοκρατίας (Α.Ε. 920, ημερ. 29/10/90).*

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον πράξης και/ή απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημα του αιτητή για παραχώρηση δασμολογικής ατέλειας σε αυτοκίνητο, το οποίο εισήξε σαν Κύπριος που επαναπατρίσθηκε.

5

Κλ. Χ"Πίττας, για τον αιτητή.

Λ. Καουτζάνη (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής προσβάλλει την πράξη και/ή απόφαση του καθ' ου η αίτηση Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων - στη συνέχεια ο Διευθυντής - που κοινοποιήθηκε σ' αυτόν με επιστολή ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 1990, (Παράρτημα 5), και με την οποία ο Διευθυντής απέρριψε αίτημα του αιτητή για παραχώρηση δασμολογικής ατέλειας σε αυτοκίνητο, το οποίο εισήξε σαν Κύπριος που επαναπατρίσθηκε.

10

15

Ο αιτητής είναι Κύπριος υπήκοος και κατάγεται από την Κακοπετριά. Στις 24 Σεπτεμβρίου 1990, υπέβαλε αίτηση (Παράρτημα 1), στο Διευθυντή για απαλλαγή από την πληρωμή δασμών και φόρων καταναλώσεως για μεταχειρισμένο αυτοκίνητο τύπου BMW 316 με ξένο αριθμό εγγραφής 468 FBE 75 το οποίο εισήξε με προσωρινή ατέλεια στις 25 Ιουλίου 1990, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 11(4)(γ) του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1990 (Νόμος αρ. 5 του 1990), - στη συνέχεια ο Νόμος - ως Κύπριος που επαναπατρίσθηκε μετά από συνεχή δεκαετή τουλάχιστο μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό (Παράρτημα 1). Όπως δε δήλωσε ο ίδιος στην αίτηση του ήταν εγκατεστημένος όπου εργαζόταν, μεταξύ της 3 Οκτωβρίου 1976 και 9 Δεκεμβρίου 1978, στην Ελλάδα σε εστιατόριο/ζαχαροπλαστείο στην Αθήνα, στην Αγγλία σε δύο ξενοδοχεία της ίδιας εταιρείας αρχικά ως

20

25

30

5 Βοηθός Διευθυντής και μετά ως Διευθυντής από τις 19 Δε-
κεμβρίου 1978 έως τις 30 Μαρτίου 1981, και στη Γαλλία,
ως υπάλληλος εστιατορίου από τις 15 Μαΐου 1981, μέχρι
την επάνοδο του στην Κύπρο τον Οκτώβρη του 1989 για
10 μόνιμη εγκατάσταση. Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ
του Οκτώβρη του 1976 και του Οκτώβρη του 1989, ο αιτη-
τής επισκεύτηκε την Κύπρο, όπως δήλωσε ο ίδιος, για του-
ρισμό για περιόδους που κειμήνονταν μεταξύ δεκαπέντε
έως είκοσι ημερών το 1977, 1978, 1983, 1986 και για σαρά-
ντα-τέσσερεις ημέρες το 1988.

Κατά την εξέταση της αίτησης του αιτητή, από αρμό-
διους λειτουργούς του Κλάδου Απαλλαγών του Αρχιτε-
λωνείου, όπως ισχυρίζεται ο καθ' ου η αίτηση, διαπιστώ-
θηκαν τα ακόλουθα:

15 "(α) Για το χρονικό διάστημα διαμονής του αιτητή
στην Ελλάδα (1976-1978) δεν παρουσιάσθηκε οποιοδή-
ποτε στοιχείο που να αποδεικνύει την μονιμότητα της
παραμονής του. Αντίθετα παρουσιάσθηκε αντίγραφο
20 αποδεικτικού Απολύσεως των Ιδιωτικών Μέσων Τεχνι-
κών Σχολών Κοντοράβδη Αθηνών. (Παράρτημα 2).

(β) Για το χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του
1978 μέχρι το 1981, κατά το οποίο ο αιτητής βρισκόταν
στην Αγγλία, από τον έλεγχο των διαβατηρίων του που
προσκόμισε στο Τμήμα διαφάνηκε ότι, ουδέποτε από-
κτησε μόνιμη κατοικία στην Αγγλία αφού και η παρα-
25 μονή του τελούσε κάτω από περιορισμούς. (Παράρτημα
3).

(γ) Όσον αφορά την παραμονή του στη Γαλλία
(1981-1989) δεν φαίνεται να έχει παραχωρηθεί στον αι-
τητή δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης ή Γαλλική υπηκο-
30 ότητα, όπως και ο ίδιος δήλωσε σε σχετική επιστολή
του στο Τμήμα Τελωνείων. (Παράρτημα 4)."

Με βάση τα πιο πάνω και εφόσον από τα στοιχεία που
προσκόμισε ο αιτητής θεωρήθηκε ότι δεν αποδείχθηκε ο
35 ισχυρισμός του ότι ήταν μόνιμα εγκατεστημένος στο εξω-

τερικό για τη συνεχή περίοδο των τελευταίων δέκα τουλάχιστον χρόνων πριν την επάνοδό του για μόνιμη επανεγκατάσταση στη Δημοκρατία, όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθετική διάταξη (άρθρο 11(4)(γ) του Νόμου, λήφθηκε η επίδικη απόφαση.

5

Ο αιτητής με την προσφυγή του ισχυρίζεται ότι η επίδικη απόφαση είναι εσφαλμένη και προϊόν ελλειπούς έρευνας.

Είναι η θέση του ότι η παραμονή του στο εξωτερικό πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 11(4)(γ) του Νόμου για να θεωρηθεί ως μόνιμη και ότι με τα στοιχεία που παρουσίασε και ειδικά το γεγονός ότι καθόλη την παραμονή του εργαζόταν, αποδεικνύετο η μονιμότης της παραμονής του στο εξωτερικό.

10

Η θέση των καθ' ων η αίτηση είναι ότι έστω και αν η παραμονή του στη Γαλλία, που δεν κάλυπτε την απαιτούμενη δεκαετία, μπορούσε να θεωρηθεί ως μόνιμη, η παραμονή του στην Αγγλία και Ελλάδα δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως τέτοια δεδομένου ότι στην Αγγλία η παραμονή του ήταν υπό περιορισμούς όσον αφορά το χρόνο παραμονής του εκεί και με απαγόρευση να εργαστεί στη χώρα, που κατά συνέπεια δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως μόνιμη υπό τις περιστάσεις. Η δε παραμονή του στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι βρίσκεται εκτός του χρονικού διαστήματος της δεκαετίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μόνιμη, δεδομένου ότι ο αιτητής δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο εργασίας, παρά μόνο ότι σπούδαζε.

15

20

25

Ο όρος "μόνιμος εγκατάσταση", έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο στην υπόθεση *Michael v. The Republic* (1986)3 C.L.R. 2067 στη σελ. 2075 ως ακολούθως:

30

" 'Permanent establishment' is not synonymous to 'residence'. Residence alone is not sufficient. Permanent establishment indicates a quality of residence rather than its length. The duration of the residence, i.e. regular physical presence in a place, is only one of a number of

35

5 relevant factors. An element of intention to reside and establish is required. Evidence of intention may be important where the period or periods of residence are such as to point to both directions. It is not possible for a person to be permanently settled in the Republic and in another country. The intention of permanently settling may be gathered from the conduct and action consistent with such settlement. Though permanent settlement cannot be assimilated to domicile, it is akin to it and pronouncements on domicile are very relevant and helpful."

15 Σχετική αναφορά μπορεί επίσης να γίνει στις υποθέσεις *Matsas v. The Republic* (1985)3 C.L.R. 54 σελ. 61, *Constantinides v. The Republic* (1988) 3 C.L.R. 2375, *Δημοκρατία ν. Λακαταμίτης* Α.Ε. 843, απόφαση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1989, *Μαλακουνίδης ν. Της Δημοκρατίας* Α.Ε. 920 απόφαση ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 1990).

20 Το σκεπτικό των αποφάσεων του Δικαστηρίου στο θέμα αυτό, όπως συνοψίστηκε στην υπόθεση *Μαλακουνίδης* (πιο πάνω), την οποία οφείλω να ακολουθήσω, είναι ότι η παραμονή ενός προσώπου στο εξωτερικό δεν θεωρείται μόνιμη, αν αυτή γίνεται για εκπαιδευτικούς λόγους, όταν όμως η πρόθεση μετάβασης του στο εξωτερικό είναι για μόνιμη εγκατάσταση, τότε έστω και αν κατά τη διάρκεια της το άτομο αυτό σπουδάζει, η ιδιότητα της μόνιμης εγκατάστασης του δεν διαφοροποιείται σε προσωρινή.

30 Ο όρος 'μόνιμη εγκατάσταση' όπως αναφέρθηκε σχετικά στην απόφαση της πλειοψηφίας στη *Μαλακουνίδης* (πιο πάνω) "περικλείει δύο στοιχεία: ένα υλικό, την πραγματική δηλαδή εγκατάσταση σε ένα τόπο και την πρόθεση ενός προσώπου να έχει τον τόπο αυτό ως μόνιμη κατοικία για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα. Το νοητό στοιχείο μπορεί να συναχθεί από το δικαστήριο αφού συνεκτιμηθούν όλες οι σχετικές περιστάσεις".

35 'Όσον αφορά τη σχέση ανάμεσα στη μόνιμη εγκατάσταση και το καθεστώς διαμονής που επιτρέπει στο μετανά-

στη η χώρα που τον φιλοξένησε αναφέρει σχετικά η απόφαση Μαλακουνίδης (πιο πάνω):

"Δεν συμμεριζόμαστε την άποψη της πρωτόδικης απόφασης ότι ο χρόνος για τον υπολογισμό της δεκαετούς εγκατάστασης αρχίζει να μετρά απαραίτητα από τη χρονολογία κτήσης άδειας για παραμονή απεριορίστης διάρκειας. Η γνώμη αυτή παραβλέπει όλα τα άλλα στοιχεία που συνιστούν μόνιμη εγκατάσταση στα πλαίσια του διατάγματος. Περαιτέρω δεν συνάδει με τους κοινωνικούς σκοπούς που επιδιώκει η διάταξη."

Όσον αφορά τα γεγονότα της υπό εξέταση υπόθεσης, η εγκατάσταση του αιτητή στο εξωτερικό για συνεχή περίοδο που ξεπερνά τα δέκα χρόνια δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Ο χρόνος παραμονής του στο εξωτερικό είναι ενιαίος και έχει την απαιτούμενη συνέχεια. Οι επισκέψεις του στην Κύπρο κατά το διάστημα αυτό είναι ολιγοήμερες και αραιές, συνολικά πέντε επισκέψεις στην Κύπρο σε όλη τη διάρκεια των δεκατριών χρόνων παραμονής του στο εξωτερικό.

Ο δε χρόνος των επισκέψεών του στην Κύπρο δεν συμπίπτει χρονικά με τη μετάβασή του από την Ελλάδα στην Αγγλία και μεταγενέστερα στη Γαλλία.

Αναμφίβολα ουδέποτε του επιτράπηκε η απεριορίστη παραμονή στην Αγγλία από τις Βρετανικές Αρχές, δεδομένου ότι η παραμονή του στη χώρα αυτή ήταν υπό περιορισμούς, προφανώς δε η εργοδότησή του εκεί να ήταν χωρίς την άδεια των αρμοδίων αρχών, όμως το γεγονός αυτό δεν αλλοιώνει σε προσωρινή την πρόθεσή του για μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό. Η πρόθεσή του δε αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι δεν επέστρεψε στην Κύπρο αλλά από την Αγγλία μετέβηκε απ' ευθείας στη Γαλλία όπου παράμεινε εκεί εργαζόμενος μέχρι την επιστοφή του στην Κύπρο το 1989.

Όσον αφορά τη παραμονή του στην Ελλάδα παρόλο που ουσιαστικά ευρίσκεται εκτός της περιόδου της δεκαε-

- 5 τίας, σύμφωνα με την υπόθεση *Μαλακουνίδη* (πιο πάνω), αφού η παραμονή του στο εξωτερικό ήταν συνεχής, η παραμονή του στην Ελλάδα δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη μεταγενέστερη περίοδο, έστω και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η παραμονή του εκεί ήταν για σκοπούς σπουδών.

- 10 Για όλους τους πιο πάνω λόγους και ενόψει των γεγονότων έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση πρέπει να ακυρωθεί. Κατά συνέπεια η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρώνεται, χωρίς οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

*Προσφυγή επιτυγχάνει
χωρίς διαταγή για έξοδα.*